

СЕКЦІЯ 10 МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ, МОДЕЛІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ

УДК 339.13.017:004

Мозгова Г.В.
*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри маркетингу
та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*

Косенко М.Д.
*студентка
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*

СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІТ-РИНКУ УКРАЇНИ

АНОТАЦІЯ

Стаття присвячена дослідженню сучасного стану та перспектив зростання ринку інформаційних технологій в Україні, визначенню дій для подальшого його розвитку. Для досягнення мети виділено фактори, що мають вплив на розвиток інформаційних систем в нашій державі. Розглянуто динаміку та структуру українського ринку інформаційних технологій. Описано тенденції, які переважають на ринку ІТ. Досліджено розвиток цієї галузі, проведено аналіз основних показників. Визначені перешкоди розвитку ринку ІТ України, представлено способи для їх усунення.

Ключові слова: інформаційні технології, ринок, інформатизація, комп'ютеризація, інформаційно-технологічні послуги.

АННОТАЦИЯ

Статья посвящена исследованию современного состояния и перспектив роста рынка информационных технологий в Украине, определению действий для дальнейшего его развития. Для достижения цели выделены факторы, влияющие на развитие информационных систем в нашем государстве. Рассмотрены динамика и структура украинского рынка информационных технологий. Описаны тенденции, которые преобладают на рынке ИТ. Исследовано развитие этой отрасли, проведен анализ основных показателей. Определены препятствия развитию рынка ИТ Украины, представлены способы их устранения.

Ключевые слова: информационные технологии, рынок, информатизация, компьютеризация, информационно-технологические услуги.

ANNOTATION

The article is devoted to the research of current state and prospects of the growth of the market of information technology in Ukraine and on this basis determines actions for its further development. To achieve the goal, factors that have an impact on the development of information systems in our country were highlighted. The dynamics and structure of the Ukrainian information technology market are considered. Trends that are prevailing in the IT market were described. The development of this branch was studied, the analysis of the main indicators was carried out. The obstacles of development of the IT market of Ukraine are identified and methods for their elimination are presented.

Key words: information technologies, market, informatization, computerization, information technology services.

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток інформаційних і комунікаційних технологій, збільшення кількості інформації все більше впливають на всі суспільні сфери та визначають сутність сьогодення. Інноваційні шляхи

розвитку економіки безпосередньо пов'язані з розвитком інформаційного ринку. Саме розробка нових інформаційних технологій сприяє оптимізації виробничих процесів, допомагає ефективніше використовувати ресурси, дає змогу швидше обмінюватися інформацією. Для нашої держави ІТ-сфера має дуже велике значення, адже на тлі економічного та політичного занепаду вона дає змогу зменшити вплив цих факторів, а також забезпечує нормальне функціонування суміжних галузей.

Україна посідає четверте місце у світі за кількістю сертифікованих ІТ-спеціалістів та входить до ТОП-30 локацій для передачі замовлень на розробку програмного забезпечення. Це свідчить про те, що в Україні існує великий потенціал для зростання цієї галузі.

Отже, підхід до розвитку інформаційних технологій як одного з головних чинників економічного зростання та усвідомлення можливостей вітчизняного ІТ-ринку приводить до необхідності вивчення сучасного стану, проблем та тенденцій його розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналізу розвитку ІТ-ринку України останнім часом приділяється багато уваги. Питаннями, які присвячені розвитку інформаційного суспільства в Україні, механізму та перспективам його функціонування, експорту ІТ-послуг з України, ІТ-аутсорсингу та ринку праці в Україні, займалися такі вітчизняні теоретики та практики, як Д. Грищенко, Д. Єремін, М. Оліярник, С. Решодько, О. Сич, Т. Чатченко, О. Шадей.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на велику кількість праць, які були присвячені цій проблемі, турбулентність ринкового середовища України загалом та на ринку ІТ-технологій зокрема приводить до необхідності подальших досліджень, встановлення ролі ІТ-сфери в економіці України та перспектив її розвитку.

Формулювання цілей статті (**постановка завдання**). Мета статті полягає в дослідженні сучасного стану та перспектив зростання ринку інформаційних технологій в Україні, визначенні дій для подальшого його розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Галузь інформаційних технологій займається створенням, розвитком та експлуатацією інформаційних систем. Інформаційні технології вирішують завдання щодо ефективної організації інформаційного процесу для зниження витрат часу, праці, енергії та матеріальних ресурсів у всіх сферах людського життя та сучасного суспільства [1].

На ринку України значно збільшується кількість представництв іноземних компаній, що займаються як виробництвом програмного забезпечення, так і наданням інформаційних послуг. Нині багато великих корпорацій зі світовим ім'ям мають українські представництва, зокрема "Microsoft", "Oracle", "Informix". Досить широка дистрибуторська та дилерська мережа кожної з цих компаній є підтвердженням того, що український інформаційний ринок є перспективним для іноземних інвестицій та має тенденцію до розвитку.

Можна зазначити, що збільшується кількість українських фірм, які займаються розробленням програмного забезпечення, системною інтеграцією та наданням інформаційних послуг. Вітчизняним фірмам досить важко конкурувати з іноземними корпораціями. Здебільшого за допомогою програмних продуктів українських компаній вирішуються задачі, що пов'язані саме з українськими реаліями та не можуть бути вирішені за допомогою програм іноземного виробництва [1].

Згідно зі статистичними даними [2–5] обсяг ІТ-ринку у 2013 році в Україні склав 2,921 млрд. дол., в 2014 році він скоротився на 43%, а саме до 2,243 млрд. дол. За підсумками 2015 року цей показник склав 1,4 млрд. дол.,

скоротившись на 42% порівняно з 2014 роком. У 2016 році ринок ІТ в Україні виріс на 10% і склав 1,5 млрд. дол. (рис. 1).

Отже, за підсумками 2014–2015 років ринок демонстрував падіння ключових показників внаслідок погіршення економічної ситуації. У 2016 році зростання було незначним через напружену геополітичну обстановку та знецінення курсу національної валюти. Поточні обсяги ринку відповідали обсягам 2005 року. Головним досягненням 2017 року стало те, що українська ІТ-індустрія наздогнала докризові темпи зростання. Якщо в минулі три роки вони були приблизно 10%, то у 2017 році ринок виріс вже майже на 18%. Провідні фахівці вважають, що 2018 рік для українського ІТ-ринку може завершитися приростом приблизно у 20% [2–5].

Дослідження структури ІТ-ринку привели до висновку, що у 2016 році сегмент обладнання скоротився на 43% і склав 643 млн. дол., сегмент програмного забезпечення – на 50%, склавши 106 млн. дол., ІТ-послуг – на 38%, склавши 112 млн. дол. Єдиний сегмент, який продемонстрував зростання, – це ринок публічних хмар. Він зріс на 10%, склавши 9 млн. дол. [2–4].

Згідно з даними аналітичних агентств у 2016 році збільшилась кількість замовлень на модернізацію та будівництво серверних приміщень з боку держструктур. Частково це старі проекти, які отримали фінансування з держбюджету або від зовнішніх інвесторів, частково – нові, необхідні для вирішення актуальних завдань, які випливають з необхідного функціонування в мінімальних умовах роботи та обумовлені застосуванням нових інформаційних технологій [6].

Можна констатувати, що наша країна входить в топ-20 найбільших експортерів ІТ-рішень. Більше 70% послуг, що поставляються, є розробкою програмного забезпечення. Нині рішення ІТ виступають одним з ключових сегментів розвитку економіки України. Галузь ІТ-експорту

України виросла на 27% (2011–2012 роки) і 30% (2013 рік), проте вже в 2015 році показник становив лише 7% [6]. Згідно з даними галузевого об'єднання обсяг експорту комп'ютерних та інформаційних послуг за 6 місяців 2017 року зріс на 18,3% (до 1,256 млрд. доларів) проти аналогічного періоду у 2016 році. Таким чином, за зростанням експортної виручки першого півріччя ІТ-галузь посіла третє місце в структурі експорту.

Водночас обсяг податкових надходжень від ІТ-сектору до державного бюджету в першому півріччі 2017 року зріс на 32,9% проти показника за піврічний період попереднього року, становлячи 3,69 млн грн.

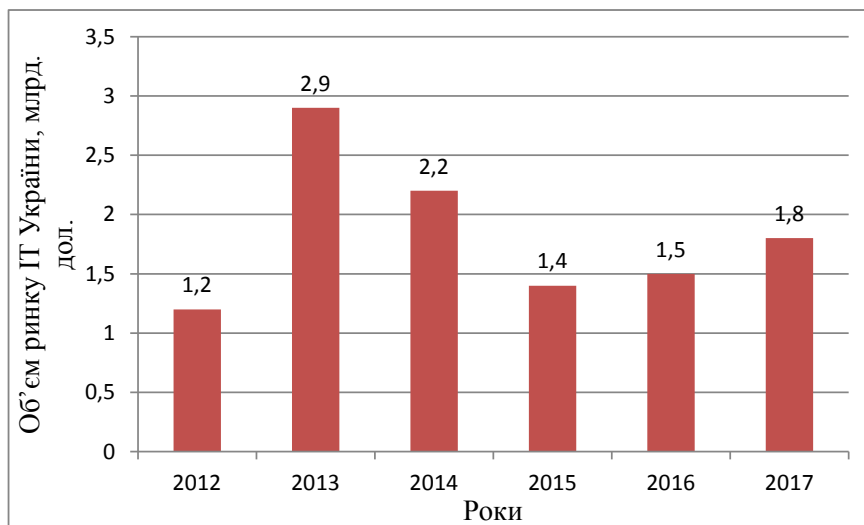

Рис. 1. Об'єм ринку ІТ України, млрд. дол.

Джерело: розроблено авторами за джерелами [3–6]

[7]. А за 10 місяців 2017 року ІТ-компанії принесли в бюджет близько 6,5 млрд. як податки [5].

Галузь ІТ продовжує демонструвати досить високі темпи зростання, а саме більше 12% приросту за обсягом експорту. Обсяг експорту ІТ-послуг з України у 2017 році порівняно з 2016 роком зріс на 20%, склавши 3,6 млрд дол. Внесок експортної ІТ-індустрії в загальний ВВП країни становив 3,34%. Повідомляється, що прогнозований обсяг експорту на 2018 рік становить 4,5 млрд дол. Експортоорієнтована ІТ-галузь України може вирости в два рази за всіма показниками та генерувати до 27,2 млрд. гривень доходів до держбюджету у 2020 році [6], а за сприятливих умов до 2025 року ІТ-галузь може вирости до \$8,4 млрд. (майже в 2,5 рази) [5; 8].

Експерти вважають [9], що взаємодія з державою дасть змогу збільшити внесок ІТ-галузі у ВВП з нинішніх 3,3% до 4,5%, що буде дорівнювати 5,1 млрд. доларів експортної виручки до 2020 року.

В результаті вивчення ІТ-ринку України можемо зробити висновок, що у 2016 році він подолав рубіж та перейшов у стадію зростання, хоча закупівлі у 2016 році були скоріше проявом відкладеного попиту та навряд чи є серйозною базою для значущих нових ІТ-проектів. Загалом на ринку спостерігається позитивний вплив світових тенденцій, таких як цифрові та хмарні технології, мобільність. Поступово вони набирають обертів в Україні, що потребує оновлення інфраструктури. Незважаючи на обмежені бюджети, організації все частіше наважуються на інвестиції в ІТ, віддаючи перевагу надійним та якісним, раціональним рішенням, які дають змогу не замінювати всю наявну інфраструктуру, а доповнювати її за ступенем необхідності. Ринок став більш відкритим для різних пропозицій. Це дає замовникам велику широту вибору, відповідно, в якості рішення та в його ціні. Значно посилилась конкуренція, що також цікавіше для замовників [10].

Водночас комерційний сектор поки залишається гранично обережним в питаннях інвестицій в технології, закриваючи перш за все критичні для бізнесу завдання. Внаслідок цього актуальними для бізнесу залишаються, як і раніше, сервісна підтримка, рішення з безпеки, які критичні для забезпечення збереження корпоративних даних, а також масштабування сховищ в разі необхідності нарощування потужностей [11]. Зазначене вище дає змогу зробити висновок, що підприємствам в майбутньому доведеться створювати свої власні магазини додатків, оскільки деякі вендори будуть обмежувати використання своїх додат-

ків на низці платформ, що буде змушувати корпоративних користувачів взаємодіяти з безліччю магазинів додатків із задіянням безлічі паралельних транзакцій оплати та ліцензійних угод.

Якщо переглянути держсектор, то можна сказати, що він відчував себе погано перш за все з точки зору загальної координації дій та адекватного визначення мети. У 2016 році спостерігалися лише хаотичні рухи. Безсумнівно, запуск "ProZorro" є найголовнішою подією в цьому сегменті [11].

В Україні вже сформована мультимільярдна ІТ-індустрія, що дає змогу знаходитися на першому місці за кількістю розробників у Східній Європі. За рахунок залучення молодих фахівців цей показник до 2020 року планують наростити до 200 тис. Сьогодні попит на фахівців ринку ІТ-послуг в Україні перевищує пропозицію [10]. Зараз в українській ІТ-галузі працюють 420 тис. людей разом з працівниками суміжних галузей. Загалом одне робоче місце в ІТ створює 3,5 робочих місць у суміжних галузях [12]. Структуру зайнятості ІТ-спеціалістів та утвореної ними вартості представлено на рис. 2.

Згідно зі статистичними даними в галузі у 2017 році було зайнято 116 тис. фахівців, а у 2020 році кількість робочих місць в ІТ і в суміжних галузях може вирости з 420 000 до 670 000 [8].

В першому півріччі 2017 року індустрія сервісних інформаційних та комп'ютерних послуг України продовжує впевнено та стабільно зростати за показниками експорту високотехнологічних рішень та податковими надходженнями до бюджету країни. Приріст основних індикаторів ІТ-сектору пов'язаний передусім зі зростом кількості спеціалістів на 7% у топ-50 найбільших гравців індустрії за 6 місяців від початку року, прийняттям законопроекту № 4496 щодо спрощення експорту послуг наприкінці 2016 року та відносною політичною та законодавчою стабільністю в країні [7].

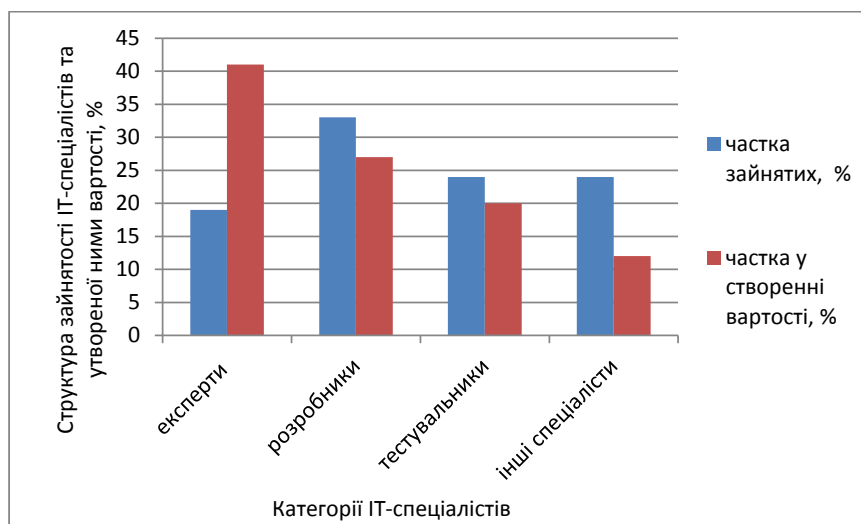

Рис. 2. Структура зайнятості ІТ-спеціалістів та утвореної ними вартості, %
Джерело: розроблено авторами за джерелом [12]

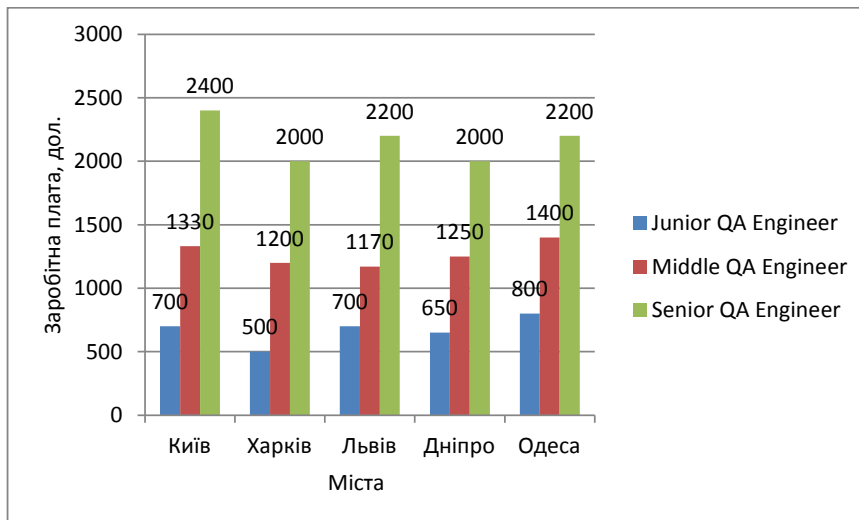

Рис. 3. Заробітна плата ІТ-спеціалістів у різних містах України, дол. США
Джерело: розроблено авторами за джерелами [4; 14]

Конкурентні переваги експорту ІТ-послуг України забезпечують експерти з досвідом роботи більше семи років, яких менше 20% від кількості всіх ІТ-спеціалістів, проте які формують більше 40% вартості ринку ІТ-послуг України [12].

Так, найбільше зайнятих у сфері ІТ-працівників проживає в Києві (близько 44%). На другому місці перебуває Харків (близько 19%), на третьому – Львів (9,4%), далі йдуть Дніпро та Одеса. Це і є основні центри розробки програмного забезпечення в Україні, на частку інших міст в сумі випадає всього 13%. Серед безлічі ІТ-компаній в Україні переважають компанії з розміром штату до 50 осіб, проте тут кордони дуже розмиті, а великі компанії незабаром перехоплять лідерство в цій категорії. Штат менше 10 осіб мають лише 17% усіх компаній у сфері ІТ в Україні. Більше 50% усіх ІТ-компаній мають аутсорсингову спрямованість, що яскраво говорить про напрями розвитку цього ринку в Україні [13].

Середній вік працівника ІТ в Україні становить 25 років, тому сміливо можна сказати що ця професія «молода». Багато з них залишають ринок ІТ в Україні та перебираються за кордон. За останні два роки з України до 9 тис.

ІТ-професіоналів емігрували в США та Європу.

Стає очевидним, що більшість людей йде в ІТ за високою зарплатою, та не дарма. Багато компаній мають іноземний капітал і пропонують хороші зарплати своїм фахівцям. Так Junior-програміст отримує трохи більше 700\$ у Києві, близько 500\$ у Харкові. А ось зарплата Seniora куди більше, а саме близько 2 400\$ у Києві, близько 2 000\$ у Харкові та Дніпрі. Спеціаліст середнього рівня по C++ отримує близько 1 300\$ у Києві, 1 400\$ в Одесі та лише 1 100\$ у Львові (рис. 3).

Спостерігаючи за динамікою, можемо помітити, що повільно ростуть зарплати у початківців, стабільно середнім є підвищення у middle-спеціалістів, відчутна динаміка зростання зарплат у Senior-фахівців [4].

Варто зазначити, що у сфері ІТ досвід відіграє важливу роль. Так, із загального числа працівників цієї сфери 35% мають досвід роботи від 1 до 3 років, 31% – від 5 до 10 років. Новачки складають лише 13% від загального числа [11].

Отримані результати SWOT-аналізу української ІТ-галузі (табл. 1) дають змогу стверджувати, що важливою подією для ІТ-індустрії стало усунення адміністративних бар'єрів для експорту послуг. Тепер зовнішньоекономічні угоди можна укладати в електронній формі. Окрім того, банки тепер не мають права вимагати рахунки українською мовою, якщо вони були складені англійською [14].

Позитивне значення Угоди про асоціацію України і ЄС для ІТ-галузі полягає в удосконаленні законодавства в галузі ІТ. Важливою особливістю Угоди є регуляторний компонент, що передбачає гармонізацію українського законодавства з нормами та правилами ЄС [3; 11].

Серед негативних трендів варто відзначити відсутність радикальних змін у структурі ринку.

Таблиця 1

SWOT-аналіз української ІТ-галузі

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> – Високий рівень STEM-освіти; – спроможність українських інженерів створювати складні Research- and Development-продукти; – відносно невисока ціна ведення бізнесу; – географічна близькість до Європи; – схожість менталітету замовників з українським. 	<ul style="list-style-type: none"> – Незахищеність прав інтелектуальної власності; – нестабільні умови ведення бізнесу; – недосконалість регуляторної та фіскальної політик; – низькі темпи розвитку технічної освіти.
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> – Посилення своєї ніші на глобальному ринку; – збільшення кількості ІТ-спеціалістів до 180 тисяч до 2020 року; – збільшення кількості вакансій у суміжних галузях до 400 тисяч до 2020 року; – вихід на друге місце за об'ємами експорту. 	<ul style="list-style-type: none"> – Зниження конкурентоспроможності України на ІТ-ринку через збільшення податкового навантаження; – переїзд висококваліфікованих спеціалістів за кордон у країни-конкуренти; – перенесення бізнесу з України в інші країни.

Джерело: розроблено авторами за джерелом [15]

Одними з головних проблем варто назвати все ще нестабільну економічну ситуацію та волатильність національної валюти, хоча до кінця 2016 року вплив цих факторів зменшився.

Хоча останні роки для ринку ІТ-послуг в Україні були не найсприятливішими, дистриб'ютори, інтегратори та вендори продовжували боротьбу за клієнта навіть в умовах «відкладеного попиту». Основними проблемами розвитку ринку були волатильність гривні, фінансова нестабільність країни та бюрократія в державних органах. Отже, видатки були максимально стиснуті, штати співробітників – скорочені. Тенденція на обмеження ІТ-бюджетів поглиблювалася з кожним кварталом. Позитивний момент в цій ситуації – це перехід учасників ринку до раціональних, якісних рішень у разі придбання нової ІТ-інфраструктури, виборі архітектури та вендора. Також кризові умови сприяли «очищенню», завдяки чому на ринку залишилися справді сильні гравці [10].

Реальними кроками для підтримки та розвитку ІТ-галузі як стратегічно важливої для української економіки, зокрема, стали ухвалення закону про спрощення експорту послуг для розвитку ІТ-індустрії, збільшення державного замовлення на випускників технічних спеціальностей.

Водночас основною задачею, що важлива не лише для ІТ, але й для усієї національної економіки, є розвиток та збереження талантів в Україні. Цього можна досягнути лише через створення конкурентних умов порівняно з іншими розвинутими країнами (Західна Європа, США, Канада). Без вирішення цієї задачі економіка знань в нашій країні побудована не буде [16].

Перспективи розвитку ринку ІТ включають подальше зростання хмарного сегменту й значну деградацію постачальників важких і дорогих рішень. Зарубіжні хмарні провайдери будуть нарощувати свою присутність в Україні.

Також в Україні буде зростати ринок мережевої безпеки. Безпека завжди затребувана, навіть під час кризи. Проте відсутність коштів у бюджетах ІТ буде продовжувати тиснути на ринок в пошуку більш дешевих рішень, з іншого боку, нові технології змусять системних інтеграторів шукати нові підходи та устаткування для забезпечення ІТ більш якісними сервісами [3; 4].

Під час аналізування ключових елементів, які необхідні для росту ІТ-галузі, важливо приймати факт того, що важливими елементами є [11]:

- створення внутрішнього попиту на ІТ-послуги та товари (обсяг закупівель бізнесу та державних закупівель); інфраструктура (базова та високотехнологічна);
- фінансовий капітал (прямі іноземні інвестиції, венчурний капітал, кредити);
- умови ведення бізнесу (податкова система, регулювання трудових відносин).

В результаті аналізу останніх досліджень зроблено висновок, що Український ринок інформаційних технологій у 2018 році продовжить свій розвиток, незважаючи на складні умови на тлі

загального очікування стабілізації економічної ситуації. Однак гравці ринку вже пристосувалися до складного періоду та почали, крім звичайного бюджету, розробляти кризовий ІТ-бюджет.

Щодо перспектив на 2018 рік, то тут дуже багато залежить від фіскальної політики держави. Якщо не буде різких змін і буде прийнята довгострокова програма зі зрозумілими для бізнесу та людей умовами, то можливим є стабільне або навіть експоненціальне зростання [12; 17].

Загалом українській ІТ-галузі потрібні не преференції, а нормальний інвестиційний клімат з прогнозованою податковою та регуляторною політикою, а також зовсім не зайвою була б державна політика, яка стимулює споживання ІТ, адже саме держава як споживач ІТ-сервісів є потужним драйвером ринку.

Якщо держава зуміє зберегти збалансовану політику щодо ІТ-індустрії, а ситуація на сході країни стабілізується, то найближчими роками ринок ІТ в Україні покаже зростання в середньому на 20–30%.

Загалом можна позитивно оцінити найближчі перспективи розвитку українського ІТ-ринку. Україна впевнено освоює глобальний тренд цифровізації бізнесу, який тягне зміну всіх процесів в компанії, надання послуг онлайн і вимагає використання цілої низки пов'язаних між собою ІТ-технологій, зокрема хмарних і мобільних. Український ринок ІТ йде за тенденціями Заходу, мабуть, єдине, що нас відрізняє, – це специфіка підходу до використання ІТ для вирішення бізнес-завдань і тимчасове відставання [12; 17].

Отже, фахівці дивляться в майбутнє з оптимізмом. Водночас будь-яка різка зміна в оподаткуванні, економічної ситуації, законодавчого регулювання галузі може привести до значної зміни показників ефективності галузі. Тому основним фокусом держави має залишатися створення сприятливих умов для розвитку економічного потенціалу та залучення інвестицій.

Висновки. В результаті проведеного аналізу стану та можливостей розвитку ринку ІТ в Україні виявлено негативний вплив обмежень бюджетів, потреб оновлення інфраструктури, нестабільної економічної ситуації, волатильності національної валюти, недосконалості законодавства. Отже, вітчизняним фірмам досить важко конкурувати з іноземними корпораціями. Розв'язання проблем відсталості інформаційних технологій в Україні вимагає загальнодержавного підходу. Тому дуже важливо підтримувати діалог із державою та просувати світовий імідж України як однієї з провідних країн на ринку ІТ у Східній Європі. Створення системи національних пріоритетів в інформаційному секторі та їх практична імплементація засобами державного регулювання дадуть можливість зміцнення позиції України на світовому ринку ІТ. Отже, для ефективного розвитку ІТ-ринку в Україні з боку держави необхідно мати цілісне бачення ІТ-індустрії, виділення ІТ-індустрії в пріоритетну галузь, державні стимули та підтримку розвитку галузі.

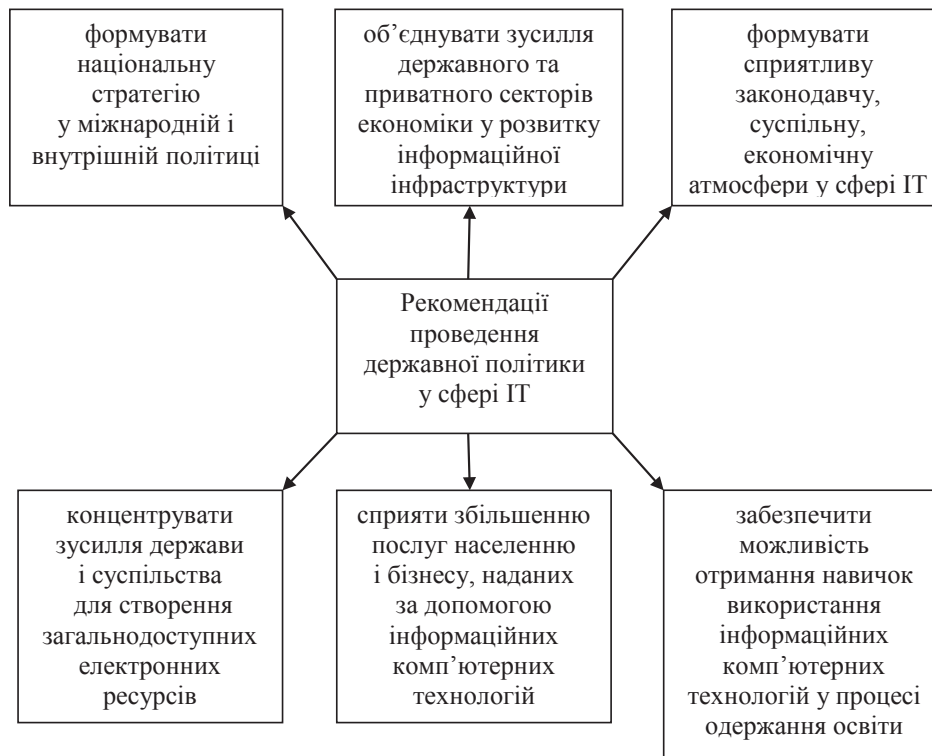

Рис. 4. Рекомендації проведення державної політики у сфері ІТ

Джерело: розроблено авторами за джерелами [12; 17]

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Механізм функціонування інформаційного ринку. ManagerHelp: Управління і менеджмент. URL: <http://www.managerhelp.org/hoks-573-1.html>.
2. Розвиток інформаційного суспільства в Україні у 2016 році // Національний інститут стратегічних досліджень. URL: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/infor_suspil-6d51e.pdf.
3. Еремін Д. Информационные технологии в Украине. DOU. 2013. URL: <https://dou.ua/lenta/articles/it-in-ukraine>.
4. Украинский рынок IT: цифры и URL. ICS Technologies. 2016. URL: <http://ics-technologies.com.ua/expert-opinion/ukrainian-market-it-facts-figures>.
5. Украинский IT-рынок: итоги 2017 и перспективы 2018. DOU. 2017. URL: <https://dou.ua/lenta/articles/2017-summary>.
6. Сич О. Українська ІТ галузь стає основою економіки. ЕнергоЛайф.інфо. 2016. URL: <http://energolife.info/ua/2016/Economy/1957>.
7. Решодько С. IT-індустрія зайняла третє місце у структурі експорту України. TechToday. 2017. URL: <https://techtoday.in.ua/news/industriya-zaynyala-tretye-mistse-u-strukturі-eksportu-ukrayini-79882.html>.
8. Експорт IT-послуг з України за рік зріс до \$3,6 мільярда. УНІАН. 2018. URL: <https://economics.unian.ua/finance/2349038-eksport-it-poslug-z-ukrajini-za-rik-zris-do-36-milyarda-infografika.html>.
9. IT-сектор України може зрости удвічі до 2020. Корреспондент.net. 2016. URL: <https://ua.korrespondent.net/business/economics/3752603-IT-sektor-ukrainy-mozhe-zrosty-udvichi-do-2020>.
10. Шадий О. Ринок інформаційних технологій у 2016 році: шлях кризі терни. Ракурс. 2016. URL: <http://racurs.ua/ua/1070-rynok-informaciyuh-tehnologiy-u-2016-roci-shlyah-kriz-terny>.
11. IT-ринок України. Adviser. 2018. URL: http://www.tadviser.ru/index.php/Статья%3AИТ-рынок_Украины.
12. Украинский IT-рынок: итоги 2016 и перспективы 2017. DOU. 2016. URL: <https://dou.ua/lenta/articles/2016-summary>.
13. Чатченко Т. Ринок праці в невинробничій сфері. Причорноморські економічні студії. 2016. № 11. С. 121–125.
14. Григоренко Ю. Украинский рынок ИТ вышел в «плюс». ChannelForIT. 2017. URL: <http://channel4it.com/publications/Ukrainskiy-rynok-IT-vyshel-v-plyus-24861>.
15. Грищенко Д. Какие перспективы IT-отрасли в Украине. IGate. 2016. URL: <http://igate.com.ua/news/16648-kakie-perspektivy-it-otrasli-v-ukraine>.
16. Оліярник М. Яким буде 2017 рік для IT-аутсорсингу в Україні – прогнози топ-менеджерів провідних компаній. НВ Бізнес. 2017. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/publications/jakim-bude-2017-rik-dlja-it-autsorsingu-v-ukrajini-prognozi-top-menedzheriv-providnih-kompanij-462548.html>.
17. Шкраб'юк Н. Перспективи розвитку інформаційних технологій в Україні. 2017. URL: http://www.rusnauka.com/17_and_2010/Informatica/68784.doc.htm.

REFERENCES:

1. ManagerHelp: Upravlinnia i menedzhment (2014). "The mechanism of functioning of the information market", available at: <http://www.managerhelp.org/hoks-573-1.html>.
2. The National Institute for Strategic Studies (2017). "The development of the information society in Ukraine in 2016", available at: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/infor_suspil-6d51e.pdf.
3. Eremin D. (2013). "Information technologies in Ukraine", DOU, available at: <https://dou.ua/lenta/articles/it-in-ukraine>.

4. ICS Technologies (2016). "Ukrainian IT market: numbers and URL", available at: <http://ics-technologies.com.ua/expert-opinion/ukrainian-market-it-facts-figures>.
5. DOU (2017). "Ukrainian IT market: results of 2017 and prospects 2018", available at: <https://dou.ua/lenta/articles/2017-summary>.
6. Sych O. (2016). "Ukrainian IT industry becomes the basis of the economy", Energolife.info, available at: <http://energolife.info/ua/2016/Economy/1957>.
7. Reshodko S. (2017). "IT industry ranked third in the export structure of Ukraine", TechToday, available at: <https://techtoday.in.ua/news/industriya-zaynyala-tretye-mistse-u-strukturi-eksportu-ukrayini-79882.html>.
8. Unian (2018). "IT industry ranked third in the export structure of Ukraine", available at: <https://economics.unian.ua/finance/2349038-eksport-it-poslug-z-ukrajini-za-rik-zris-do-36-milyarda-infografika.html>.
9. Korrespondent.net (2016). "The IT sector of Ukraine may double by 2020", available at: <https://ua.korrespondent.net/business/economics/3752603-IT-sektor-ukrainy-mozhe-zrosty-udvichi-do-2020>.
10. Shadyi O. (2016). "Information technology market in 2016: the way through the thorns", Rakurs, available at: <http://racurs.ua/ua/1070-rynok-informaciyh-tehnologiy-u-2016-roci-shlyah-kriz-terny>.
11. Adviser (2018). "IT market of Ukraine", available at: http://www.tadviser.ru/index.php/Статья%3АИТ-рынок_Украины.
12. DOU (2016). "Ukrainian IT-market: results of 2016 and prospects 2017", available at: <https://dou.ua/lenta/articles/2016-summary>.
13. Chatchenko T.V. (2016). "Labour market in non-production sector", Prychornomorski ekonomichni studii, no.11, p. 121–125.
14. Grigorenko Ju. (2017). "The Ukrainian IT market came to a "plus"", ChannelForIT, available at: <http://channel4it.com/publications/Ukrainskiy-rynok-IT-vyshel-v-plyus-24861.html>.
15. Grishhenko D. (2016). "What are the perspectives for the IT industry in Ukraine?", IGate, available at: <http://igate.com.ua/news/16648-kakie-perspektivy-it-otrasli-v-ukraine>.
16. Oliarnyk M. (2017). "What will be 2017 for it outsourcing in Ukraine – forecasts of top managers of leading companies", HB Biznes, available at: <https://biz.nv.ua/ukr/publications/jakim-bude-2017-rik-dlja-it-outsorsingu-v-ukrajini-prognozi-top-menedzheriv-providnih-kompanij-462548.html>.
17. Shkrab'iuk N.V. (2017). "Perspectives for the development of information technology in Ukraine", available at: http://www.rusnauka.com/17_and_2010/Informatica/68784.doc.htm.

Mozghova H.V.

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Marketing and
Management of Foreign Economic Activity,
V.N. Karazin Kharkiv National University*

Kosenko M.D.

*Student of Department of Marketing and
Management of Foreign Economic Activity,
V.N. Karazin Kharkiv National University*

THE CURRENT STATE, PROBLEMS, AND TRENDS OF THE IT MARKET DEVELOPMENT IN UKRAINE

The article is devoted to the research of current state and prospects of the growth of the market for information technology in Ukraine and on this basis determines actions for its further development.

To achieve the goal, the nature of the IT sector in Ukraine was considered. The structure of the IT market was characterized. Statistical data such as market volume, export volume, amount of tax revenues from the IT sector to the state budget, industry growth rate, contribution of the export IT industry to the total GDP of the country were analysed. The influence of world trends on the Ukrainian IT market is determined. The state of the commercial and public sectors was considered.

The information on specialists in this field is analysed: the number of developers, the number of employees together with employees in related industries. It is determined where the largest number of people employed in the IT area lives, their salaries in accordance with experience.

The results of the SWOT analysis, in which the strengths and weaknesses were identified, as well as opportunities and threats for the IT industry in Ukraine, were obtained. Positive and negative trends in the development of this industry are highlighted. The prospects of IT market development are distinguished.

As a result of the analysis of the state and opportunities of the IT market development in Ukraine, the negative impact of budget constraints, the need for infrastructure renewal, the unstable economic situation, the volatility of the national currency and the imperfection of legislation were identified. As a result, domestic firms find it difficult to compete with foreign corporations. Solving the problems of backwardness of information technologies in Ukraine requires a nationwide approach. Therefore, it is very important to maintain a dialogue with the state and promote the world image of Ukraine as one of the leading countries in the IT market in Eastern Europe. Creation of a system of national priorities in the information sector and their practical implementation by means of state regulation will give an opportunity to strengthen Ukraine's position on the global IT market. Therefore, for the effective development of the IT market in Ukraine, it is necessary to have a coherent vision of the IT industry on the part of the state; allocate the IT industry to the priority industry and support the industry.